

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

Super quam materiam cadat intentio consecrandi, parag. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

III.

Supra quam materiam cadat Intentio consecrandi.

QUamvis, cum de materia Consecrationis agendum erit, hæc questio tractanda esset, hic tamen cum de intentione agimus, commodum etiam habet locum, quam, per aliquot casus magis practicos, discurrendo, expediemus.

PRIMVS CASVS.

De Particula ignota Sacerdoti

Vbi

Defenditur Nunnus contra Dianam.

Minister posuit, supra Corpus
iale, in Altari, particulam
consecrandam, nec id, ante, seu scie
vit, seu advertit Sacerdos; advertit
autem

autem post Consecrationem: dubitavit, an remanserit Consecrata; quod est, dubitasse, an intentio consecrandi se extendat ad materiam sacerdoti præsentem, quamvis ipsi incognitam.

5. Docet Diana, & Nunnium, b. asserere, remansisse consecratam, quia intentio sacerdotis, nisi contrarium voluerit, cum præsumatur religiosa, præsumitur ferri ad omnem materiam consecrabilem præsentem.

4. Sed vera sententia, merito negat; & quia voluntas non fertur ad omnino incognitum, quare voluntas sacerdotis, quantumcumque religiosa, non extenditur ad consecrandam formulam sibi prorsus ignotam.

5. Dixi (docet Diana) nã ut observat

a Diana p. 2. ar. 17. res. 19. b. Nunnus 3. p. quest. 74. art. 2. diff. ult. c. Coninch. de Sacr. quest. 74. artic. 2. dub. 3. num. 39. aliquæ apud eundem Dianam.

servat Deludo, & id Nunnus nequaquam dicit, loquitur enim in alio diverso casu, scilicet quando Sacerdos aliquam Hostiam præparavit, postea vero à Sacrista v. g. vel ab alio, vice illius Hostiæ, ponitur alia Hostia, in scio sacerdote, vel inveniuntur effectus Hostiæ, loco unus, in quibus casibus Nunnus dicit illas manere consecratas, quia non alligavit Sacerdos intentionem suam ad consecrationem illius Hostiæ, quam suis manibus præparavit, ut excluderet aliam, quam postea in Altari acciperet consecrandam. semper enim intendit consecrare id, quod in Altari ad hoc idem ipse invenit, & accipit consecrandum: quæ doctrina vera est propter rationem mox numero nono dicendam, illa autem, quam ei auctor tribuit Diana, esset omnino falsa, & improbabilis propter rationem num. præcedenti dictam.

SECUNDVS CASVS.

*De Hostiis numeratis: quæ non omnes
consecrari intendantur.*

6 **O**fferre Minister Sacerdoti decem Hostias (utiplepueat) consecrandas, quibus nec plures, nec pauciores intendit consecrare Sacerdos, sed inventæ post consecrationem fuerit undecim, vel novem, suntne consecratæ omnes, nullæ, an decem dumtaxat?

7. Dico Sacerdotem malè fecisse astringendo intentionē ad solas decem, debebat enim, juxta Ecclesiæ consuetudinem, velle consecrare omnes præsentēs inibi consecrabiles. Sed quandoquidē in hunc errorem incidit, sciat cum communi opinione, a nullam à se fuisse consec-

a Suarez de Sacr. d. 43 sect. 6. §. 6.
hic Coninch. de Euch. q. 74 ar. 2 dub.
3 à n. 31 Laym. lib. 5. tr. 4 c. 2. à n. 11
Vasqu de Sacr. d. 171 c. 1. n. 1. alinq.

consecratam. Ratio est, quia intentio Ministri debet respondere, & quadrare verbis, quibus consecrat, & verba intentioni, secus per verba non significaretur, quod intenditur. Cum ergo verba sint demonstrativa per pronomen, *hoc*, determinata esse debet materia, & quæ signari, demonstrarique possit per dictum pronomen. At in casu, de quo loquimur falso demonstrantur à Sacerdote decem, quādoquidem tot non sunt, & sic per verbum non significatur, quod intenditur, adeoque, nec consecratur.

§ Simile quid dicunt Doctores, in eo casu, quod (licet cū sacrilegio) veller quis unam partem proportionalem Hostiæ, vel mediam non designatam consecrare, quia in nihil determinatè ferretur intentio; cum tamen, si mediam v. gr. ex parte sibi dextera vellet (licet item cū sacrilegio) consecrare, validè fieret consecra-

P 7

1107

a *Idem ib.*

tio, quia jam est pars determinata.

Quid, si quis ita intendat? Volens consecrare eas particulas, ex his presentibus, seu eam partem huius Hostiae, quam vult Antonius, vel quam vult Deus? Dico in irritum i.e. Consecrationem. Ratio est jam dicta, quia, nisi ipsi sacerdoti antea manifestata sit ea hominis, vel Dei voluntas, non posset per illud pronomen, *hoc*, significare determinatam materiam illam. An tamen possit offerri sacrificium pro eo, quem vult Deus, dicam c. 2. §. 9. n. 17.

9. Denique adverte, quod si quis cum sint Hostiae undecim v.g. appositae, ut consecrentur, ipse tamen, vel nesciat numerum, vel etiam existimet esse decem, vel undecim, seu plures, vel pauciores, intendat autem, (ut intendere semper debet) omnes praesentes consecrare, omnes consecratae remanebunt. Ratio est, quia error ille, vel ignorantia, in intellectu nihil obstat.

stat intentioni practicæ volentis
omnes præsentēs & sibi in confuso
cognitas consecrare.

TERTIUS CASVS.

*De Hostiis non consecratis fortè confusis
cum consecratis.*

10 **S**I accidat per alicujus incuri-
sam misceri particulas conse-
cratas cum non consecratis, con-
secratur & totus cumulus cum in-
tentione consecrandi eas, quæ con-
secratæ non fuerint: nam sit, quia
iam intentio est ad determinatam
materiam, licet soli Deo, vel Ange-
lis notam, eæ, quæ consecratione
indigent, consecrabuntur. Neque
enim necesse est, ut omnes partes
materiæ consecrandæ à sacerdo-
te cognoscantur; cum ad hoc, ut
intentiō determinatè feratur in ma-
teriam, non requiratur distincta e-
jusdem materiæ cognitio: sed satis
sit confusa; secus, quando in ma-
gna

a Ibidem cie.

goa Pixidæ multæ formulæ suæ
consecrandæ, cum non omnes di-
stinctè noscantur in irritum abire
eorum consecratio, contra sensum,
& praxim omnium Fidelium, &
Ecclesiatum.

QUARTVS CASVS.

*De Hostiis super Altare, non utro
super Aram consecratam po-
sitis.*

11. Sacerdos celebraturus, habet
in Sacristia intentionem con-
secrandi formulas: accidit autem,
ut illæ inclusæ in consueta Pixide
collocatæ super Altare fuerint à
Ministro, non autem super Aram
consecratam, seu supra Corporale,
processit in Sacrificio Sacerdos,
consecravique Hostiam maio-
rem, sine ulla prorsus prædictarum
formularum memoria & Remanse-
runt hæ formulæ cōsecratæ, nec ne.
12. Tannerus, alique apud Di-
anam

nam a probabile putant remansuras consecratas. Ratio est, (inquiunt), quia sacerdos habuit intentionem actualem illas consecrandi, nec unquam revocavit: & ex alia parte processit ad faciendum Sacrum, & ad consecrandas eas omnes à se animo destinatas, quæ sibi præsentibus essent, ut certè hæc fuerunt. Et quamvis, si advertisset illas carere debito situ, revocasset intentionem, non tamen in facto revocavit.

Afferunt exemplum, nam si sacerdos advertisset se forte esse in peccato mortali, abstineret à consecrando; si tamen non advertit, non propterea non valide consecrat: non enim est considerandum, id, quod fecisset, sed quod actu intendit, & fecit.

13. Suarez, & aliique, verosimilius,

a *Dianap.* 3. 27. 6. *Resol.* 103. *Cap.* 5. 27. 14. *Res.* 19. b *Suar. de Sacr.* d. 43. *sect.* 6. §. sed obijcies, *Gavant. in Rubrica Missæ* p. 3. tit. 7. n. 4.

lius, docent non remansuras consecratas. Ratio est, quia contra consuetudinem Ecclesiæ est, & peccatum, extra Aram, & Corporale, velle consecrare. Ergo cum omnis Sacerdos præsumendus sit habere intentionem conficiendi Eucharistiæ ritè, & sine peccato, præsumitur noluisse consecrare in prædicto situ.

14. Sed claritatis, & doctrinæ gratia, tres nobis sunt hic casus distinguendi.

Primus est, si Pixis continens particulas consecrandas posita fuit super Aram consecratam, itidemque super Corporale.

Secundus est, si posita fuit super Altare ver. g. in cornu, seu versus cornu Epistolæ, & non super Aram consecratam, sed nec super Corporale.

Tertius est, si fuit posita super Corporale quidem, sed non supra dictam Aram, accidit enim sæpe, ut Corporale latius extendatur quàm
Ara.

Ara. Vel contra, si super Aram, & non super Corporale, id, quod evenire posset in casu, quo angustius esset Corporale, quam Ara.

14. Dico Primo, in primo casu eas particulas remanere & consecratas. Ratio est, quia ex una parte iam ritè, & sine peccato fit ejusmodi consecratio, & ex alia, adfuit sufficiens intentio in Sacristia, ex qua processit ad consecrandas omnes Hostias animo destinatas.

Atque hic nota id verum esse, hoc est, remanere consecratas, etiam si Sacerdos non aperiat Pixidem forte clausam, quando profert verba consecrationis. Ratio est, quia non est necesse, ut videatur à Sacerdote materia consecranda, cum sufficiat, si sit præsens, & demonstrabilis per pronomen, *Hoc*, qualis certè est ea materia, quæ est clausa in Pixide, & qualis non est si clausa foret in tabernaculo. vel post

parie-
a Suarez Reg. 1. Coninch. aliquæ apud
Bonac. de Sacris dis. 4 q. 2. p. 6. n. 4.

parietem, ut passim Theologi ad-
cent.

16. Dico secundo, in secundo ca-
su eas particulas non remanere cō-
secratas. Ratio est illa, quam dixi-
mus ex Suario n. 13.

17. Ad rationem contrariæ sen-
tentiae Tanneri, relatæ nu. 13. Re-
spondeo, negando Sacerdotem ha-
buisse intentionem illas particulas,
indebito situ, positas consecran-
di: immo dicimus habuisse impli-
citè intentionem non consecran-
di, ut probat ratio Suarii.

10. Exemplum allarum contra
nos de sacerdote non advertente se
esse in peccato mortali, videtur ur-
gere & urgerent fortasse magis alia
exempla, quæ potuissent adduci.
Nam si V. G. sacrista Hostias con-
fecisset cum fermento, certè, si illas
nesciēs sacerdos Latinus consecra-
ret, valide consecraret, licet si sci-
ret, numquam cōsecrasset. Eodem
pacto, si mente distractus sacerdos

Hostiam

a *Ibidem.*

Hostiam non obrulisset, sanè si ad-
verteret, illam non oblatam num-
quam consecraret, & tamen si con-
secrat, valide consecrat, & alia plu-
ra sunt non absumilia.

Quibus tamen responderi, non
difficiliter, potest. Nam in casu di-
ctorum exemplorum, debuisset Sa-
cerdos, vel nihil, vel unam tantum
speciem, id est vinum consecrare,
si sacrificare voluisset, & illos defe-
ctus noluisse: id, quod nullo mo-
do præsumèdū est velle ipsū, quia
id repugnaret cum voluntate, quæ
supponitur habere integre sacrifi-
candi. At in casu nostro, nolens il-
las particulas non ritè collocatas
consecrare, bene stat cum volunta-
te celebrandi integrum Missæ Sa-
crificium, legitimam Hostiam ma-
jorem solū consecrando: quare in
hac voluntate integrè celebrandi,
non involvitur voluntas consecran-
di particulas existētes in situ inde-
bito, cum contra, in eadem volun-
tate integrè celebrandi, in volutus
volun-

voluntas consecrandi in mortali nō
cognito, in fermentato, in non ob-
lato.

19. Dico Tertio in tertio casu
apparere aliquam difficultatem; e-
jus tamen resolutionem dependere
ab ea questione, an sit peccatum
consecrare hostias politas supra
Corporale, sed extra Aram con-
secratam, vel supra Aram, sed extra
Corporale: si enim est peccatum,
cum intentio Sacerdotis, ut dixi-
mus cum Suario nu. 13. sit religio-
sa, non se extendit ad Hostias extra
Aram, vel extra Corporale collo-
catas: si nō est peccatum, extende-
tur. Cum ergo communis doctri-
na sit esse peccatum, ut ex supradic-
tis a patet, sequitur, verosimilius
esse, non remanere consecratas.

20 Quoniam vero res in secun-
do, & tertio casu, ut omnes b fa-
temur, valde dubia est, ideo non
profanè agendum cum his particu-
lis,

a Lib. c. 5. §. 1. à vii. 1. & 6. c. 1. n. 1.
b Doctores citi

lis, sed vel sub conditione in alia
Missâ sunt consecrandæ, vel sumas
idem Sacerdos post assumptum
Calicem.

21. Vnum denique advertit Lay-
man, æquod si sacerdos ita secum
statuat. Si contingat me, tempore
oblationis, nō recordari formatum
appositarum pro communione po-
puli, vel si contingat, tempore cō-
secrationis, me non recordari obla-
torum, tunc nolo ea consecrare ad-
vertit, inquam, Layman, quod fiet
quidem sicut intendit, sed videtur
peccare, eo, quod intentionalis cō-
formis non sit communi intentioni,
ac praxi Ecclesiæ. Hæc ille.

21. In qua doctrina unū placet,
alterum nequaquā. Placet, quod si
et sicut Sacerdos intendit: id enim
verum, ex communi doctrina, est.
At quod peccet, si taliter apud se
statuat, non placet. Peccaret qui-
dem si id intenderet de sua Hostia,
nam sic, supposita humanæ memo-
rie

2 Layman, lib. 5. tit. 4. c. 2. v. 15. fin.

ria fragilitate, subijceret periculo
validitatem sui Sacrificii: si tamen
id intenderet de formulis, de qui-
bus Layman agit; non video unde
contrahatur peccatum: tunc enim
Sacerdos si oblivisceretur, jam es-
set certus, se illas non consecrasset:
& ex alia parte, nulli se periculo ex-
ponere. Quod autem ejusmodi in-
tentio sit contra praxim Ecclesie,
verum est, quoad Hostiam ne-
cessariam Sacrificii, propter di-
ctum periculum non sacrificandi
valide, sed quoad particulas sacri-
ficio non necessarias, fuisset ejusmo-
di praxis probanda, non suppo-
nenda.

QVINTVS CASVS.

De Guttis vini in calice discontinuis

Vbi.

Defenditur Coninch contra Layman,

23 **Q**Uod in hoc titulo propo-
uimus sic resolvit Ægidius
Coninch,

Coninch. a Nota legitimam intentionem consecrationis Calicis secundum communem, & optimam praxim ferri solum circa omnem humorem consecrabilem, qui in Calice per modum continui continetur: ut comprehendat etiam aquam vino permistam (qua etsi in vinum non convertatur, verè consecrari potest) & guttas vini, quæ proxime continuo liquori Calicis intrinsecus adherent, ita ut, parva Calicis agitatione, reliquo vino misceantur tales enim guttas vini, vel prius abstergi, vel cū reliquo vino consecrari omnino expedit, ne materia non cōsecrata misceatur consecrata. Quare nisi consecrans aliud expresse intendat, censetur communiter hanc totam materiā, & nullam aliam consecrare. & consequēter, nec guttas remotiores, circa extremū labrā Calicis adherentes. Quamvis magis expediat prius omnes guttas praesertim remotas abstergere, & tunc simpliciter omnem materiā cō-

Q secre-
a Coninch. de Euch. q. 74. art. 2. dub.
3. n. 43.

secrabilem, quæ est in Calice consecrare. De guttis autem externis Calici adherentibus, nihil laborandum est, quia nemo, nisi id expressè intendat (quod cū iniuria Sacramenti fieret) censetur eas velle consecrare. Hæc Coninch.

24. Layman a vero, cum de hac re, ferè, eadem exscripserit, sic addit. Quod porro Coninch ait, eas quoque vini guttas consecrari, quæ intra Calicem reliquo liquori proximè adherant, vel levi Calicis commotione admisceantur, difficultatem habere videtur: quandoquidem determinari non potest, quanta omnino esse debeat alium guttarum propinquitas: fatetur enim ipsemet remotiores non consecrari. Neque vero potest consecratio (sicut neque alterius Sacramenti consecratio) pendere à futuro evenitu contingente, ut nimirum ea solam gutta consecratur quas postea contingeret Calicis agitatione reliquo liquori commisceri. Hæc tenus Layman.

24. Vero enim vero video

MO

à Layman lib. 3. tr. 4 c. 2. §. 13.

me posse Ægidij partes agere; & ut
 clarius procedat defensio; Inquiro,
 si contingat (ut sæpe, ne dicam, sæ-
 per profecto, contingit) re imme-
 diate ante cōsecrationem commo-
 vere, seu ad latus flectere Calicem;
 quo motu, totum vinum ad latus
 cuppæ adlabitur, deferens vincto cō-
 spersum aliud latus; Inquiro, inquā
 si proferas supra huiusmodi Calicē
 sic inclinatum consecrationis for-
 mam, illud vinum, quo alterum la-
 tus cōspersum est, consecratur, nec
 ne? Sane consecratur, quia conti-
 nuum est cum reliquo; secus repo-
 sito in suo recto situ Calice, aliquid
 non consecratum remaneret in Ca-
 lice admistum materiæ consecratæ
 quod nemo admittet; quamvis e-
 nim id sit tam modicum, ut pecca-
 tum fuisset (cum non sit potabile,
 immo vix sit sensibile) illud, separa-
 tim consecrare; tamen, quando est
 unitum, & continuum cum cetero,
 est apta materia cōsecrationis. Fac-
 tum aliquam guttulam ita adhæ-

rere interiori Calici, ut t̄gat vinū,
sed propter eius exiguum pondus
non miscetur tota cum vino, solū-
que remaneat vnita vino: seu, quod
frequentius accidere potest fac v-
nam aliquam similem guttam im-
mediatē ante consecrationem ex
superiore parte calicis cadere in vi-
num, & cum ipso commisceri, re-
manente, ut oportet illa parte su-
perficiei Calicis, in qua erat gutta,
& per quam transiit, dum cecidit,
remanēte, inquam, resperfa, seu in-
tincta vino; inquit, illa guttula ve-
luti supernatās, ut ita dicam, & hę
partes modicissimę vini, quibus
pars dicta superficiei calicis resper-
fa remanet, consecrantur ne dicta
statim, antequam arefcant, conse-
cratione? Certe consecrantur in
omnium sententia, quia iam sunt
continuę cum reliquo liquore.

26 Dico igitur *Ægidium* de
his guttulis loquutum fuisse, quę
adhærent superficiei interiori Ca-
licis, & sunt aliquo tandem modo
phy-

physicè cōtinuæ cum cetero vino,
non vero de ijs, quæ sunt separatæ.
(vt credidit Layman) licet qua-
cumque ratione vino sint vicinissi-
mæ.

Pater id ex ipsius Ægidij verbis
& multo magis ex iisdem verbis, vt
à Layman referuntur. Hæc sunt
verba Ægidij. *Vt comprehendat gut-
tas vini, quæ proximè continuo liquore
Calici intrinsecus adherent*, Non di-
cit prope sed proximè, quod non po-
test intelligi, nisi de gutta, quæ tan-
gat vinum continuum: secus non
esset proximè, quod est superlati-
vum, id est, ita vt magis prope esse
non possint. Adde quod ipse sic pau-
lo ante dicit. *Nota legitimam inten-
tionem consecrandi ferri solū circa om-
nem humorem consecrabilem*, qui in
Calice per modum continui, aut quasi
continui continetur, vt comprehendat
etiam aquam vino permistam, & gut-
tas vini, quæ proximè continuo liquore
Calici intrinsecus adherent &c. Iam,
gutta separata, licet vicina vino nec

Q. 3.

est

est continua, nec quasi continua vino. Ergo illam excludit, non includit Coninch, a materia cōsecrabili. Includit vero guttas aquæ immistas vino, quia licet contiguae sint, in rigore philosophico, vino; dicuntur tamen propter illam, admissionem, non immerito, quasi continuæ; includit pariter guttas illas à nobis dictas nume. 25. quæ non sunt quasi, sed verè continuæ cum reliquo liquore, ut ibidē explicuimus. Quod autem addit Coninch, ita ut levi commotione admisceantur, ideo addit, quia guttæ eiusmodi, de quibus nos sermonem esse contendimus, facillimè per dictam commotionem admisceantur cum reliquo vino.

27 Sed videamus quomodo referat Layman Ægidij verba, sane in hunc modum. *Quod porro Coninch. addit eas quoque vini guttas consecrari, quæ intra Calicem reliquo liquori proximè adherent, ita ut levi Calicis commotione admisceantur, difficiliter*

Sem habet, &c. Profectò, si tales gut-
tæ reliquo liquori proxime adhaerent,
ergo cum illo continuantur; ergo si
de his loquitur Coninch, (iplo facto
te Layman (de continuis loquitur
nō de separatis, quomodocumque
vino vicinis; prima consequentia,
in qua est vis argumenti, est certas
quia non potest intelligi guttam li-
quoris adhærere liquori eiusdem
speciei, nisi cum illo, mediantibus
particulis, quibus adhæreret, conti-
nueretur.

28 Ex his ergo habemus, quod
licet Bonacina a immerito Aegi-
dium citans, sentiat guttas existen-
tes intra Calicem, quamvis à vino
separatas, consecrari, quia legitima
Sacerdotis intentio fertur (inquit)
in totam materiam existentem in
Calice demonstrabilem per pronō-
men, *hoc*, probabilius tamen est
cum Layman, b Coninch, caliis-

Q 4

que

a Bonac. de Euch. disp. 4. q. 2 p. 5 m.
7. b Layman. loc. cit. c Coninch. loc. cit.

que non consecrari: cum intentio legitima sacerdotis feratur quidem in materiam existentem in Calice demonstrabilem per illud pronomen, sed certe continuam, non separatam.

An gutta separata in Calice debeant abstergi ante consecrationem.

29 **P**eccatne sacerdos si advertens ante consecrationem adesse guttulas separatas intra Calicem, eas non abstergit, nec cum cetero vino, commotione calicis admiscet?

Puto non peccaturum, habeat tamen animum consecrandi iuxta intentionem Ecclesie. Ratio est, quia non obligamur, nisi humano modo, in his ministeriis nos gerere, non ergo ad curandam metaphysicam liquoris continuationem, sed solum continentiam eiusdem in eodem vase, Deo cetera relinquentes.

Nam-

2. *Reginal. t. 2. lib. 29. c. 2. nu. 19. grat. de Sac. disp. 43. sec. 6.*

Nam propterea Coninch dixit expedire, Layman optimè sacerdotem facere, si abstergat. Immo addo, aliquando nec expedire: si enim advertas adesse eiusmodi separatas guttas, quando, disco oper- to Calice, incipis, *simili modo &c.* (ut mihi non semel accidit) puto non esse tunc scrupulosè accipien- dum purificatorium, & cum admi- ratione aliqua astantium, qui ele- vationem expectant, abstergendū vel commovendum Calicem. Ha- be ergo prædictam intentionem, & prosequere.

*Angusta separata in Calice debeant
abstergi post Consecra-
tionem.*

3° Post consecrationē vero nun- quam abstergendæ sunt illæ guttulae, quæ forte adesse intra Ca- licem tunc advertantur. Ratio est, quia cum non sit certum eas non esse cōsecratas, esset periculum ab- ster-

Stergendi Sanctissimum Sanguinē.
 Assumatur igitur admixta cum re-
 liquo. Et quamvis nefas sit, mate-
 riam non consecratam consecrare,
 temerè, admiscere; in hoc tamen
 casu, dubium, quod gutta illa sit cō-
 secrata, rationabilem reddit admi-
 sionem. Nec obstat periculū fran-
 gendi ieiunium naturale, quod ti-
 meri posset, si prius degluciretur
 gutta illa fortè non consecrata, non
 obstat, inquam, propterea, quæ do-
 cet in simili Delugo, a Adde quod
 reverentia, quæ illi guttæ, pro-
 pter illud dubium debetur
 eiusmodi timorem fa-
 cile superat.

a Delugo de Euch. diff. 15. sec. 4. 2.
 72.

CAP.